

опрацювання теоретичного матеріалу, розв'язання практичних завдань, виконання модульного завдання тощо (за рівнями «А-Е» Болонської декларації). Досить ефективні були б методичні матеріали із застосуванням *програмованого контролю* із застосуванням самоконтролю на ЕОМ.

Ці методичні матеріали мають бути відруковані і надаватись студенту перед вивченням дисципліни. Однак, вони можуть бути і в електронному вигляді, але викладач має бути чітко інформований, що кожен студент має до них доступ і зможе ними користуватись напротязі всього терміну вивчення дисципліни.

Перед самостійним вивченням того чи іншого розділу дисципліни викладач проводить оглядову лекцію з акцентуванням уваги на найбільш важливих проблемах і задачах.

На консультаціях (2 рази на тиждень) студенти мають бути активними, викладач має бачити їх результати самостійної праці.

Ці заходи, на нашу думку, можуть значно підвищити ефективність самостійної позааудиторної роботи.

Н. В. Терещенко, канд. соц. наук,
ст. викл. кафедри політології та соціології

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В КНЕУ

Необхідність активізації творчого підходу до опанування навчального матеріалу студентами спонукає переосмислити роль самостійної (індивідуальної) роботи та її впливу на засвоєння знань.

Мета самостійної роботи — додаткове опрацювання наукової літератури для всебічного вивчення питань, що розглядаються в контексті навчальних програм учбових дисциплін, а також стимулювання самопідготовки та самоосвіти.

В останні роки мають місце негативні тенденції в навчальному процесі на всіх формах навчання (денна, вечірня та особливо — заочна), а саме: за умови широкого доступу до комп'ютерної мережі роль самостійної роботи знецінюється, оскільки її письмове пред'явлення в багатьох випадках зводиться до передруку файлів (як електронного носія інформації) робіт студентів попередніх років або через запозичення тексту на сайтах Internet (на зразок www.referat.com.ua). Індивідуальний внесок студента в розробку теми обраного напрямку дослідження відсутній.

Тому ефективність створення сприятливих умов для посилення ролі самостійної роботи в освітянському процесі в значній мірі залежить від осмислення ситуації; накопичення знань і навичок, які необхідні викладачу для усвідомлення та формулювання навчального завдання; зосередженні зусиль на розробці та оновленні тем, що пропонуються студентам у якості самостійної роботи; осмисленні суперечностей та проблемних ситуацій.

Сьогодні необхідна корекція ролі індивідуальної роботи студента, яка, зазвичай, представляється в реферативній формі. Має бути направлена на поглиблене вивчення питань, що складають основу творчого мислення майбутнього спеціаліста.

Необхідно передбачити самостійне формування фахових знань і навичок на основі: новітніх навчально-методичних розробок науковців; тез, що пропонуються на конференціях, форумах, семінарах тощо.

Увага студента має бути направлена на вивчення та аналіз навчальної та додаткової рекомендованої літератури (ретельно підбраною викладачем (-ами) кафедри).

Індивідуальні завдання є складовою самостійної роботи та виконуються студентами у формі доповідей, реферативних виступів, викладання новітньої інформації на семінарських заняттях.

Увагу слід звертати на самостійність мислення студента, вміння аналізувати навчальний та науковий матеріал тощо.

Високої оцінки мають заслуговувати індивідуальні форми структурування самостійної роботи, що відображують творчий підхід студента до освоєння та розуміння теми.

Л. С. Топчій, канд. екон. наук, доцент
кафедри стратегії підприємств

ВИКОРИСТАННЯ ПРОГНОЗІВ ПРИ РОЗРОБЦІ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА

При визначенні стратегічного плану підприємства використовуються прогнози, при цьому розглядаються три виміри: період, на який дається прогноз; напрямок, тобто тенденції розвитку в майбутньому; величини, тобто наскільки великі зміни відбудуться при тій чи іншій стратегії розвитку підприємства.

Прогнози, як правило, ґрунтуються на аналізі існуючого стану і розробці перспектив розвитку підприємства. У процесі прогнозування економічного стану підприємства використовуються різні